

MINISTERSTVO DOPRAVY

BEZPEČÍ DÍTĚTE V DOPRAVĚ

POMOCNÍK A RÁDCE RODIČŮM

Vydalo Ministerstvo dopravy v Praze
© 2008

Autoři textů: Ing. Miroslav Olšan, Martin Konečný
Fotografie: Martin Hrubý
Grafická úprava: Martin Málek
Fotografie na obálce: Martin Hrubý

MINISTERSTVO DOPRAVY

BEZPEČÍ DÍTĚTE V DOPRAVĚ

POMOCNÍK A RÁDCE RODIČŮM

OBSAH

ÚVOD	5
1. OBECNÉ INFORMACE	6
Přehled nehod zaviněných dětmi chodci a dětmi cyklisty na území ČR (v letech 2003–2007)	6
Přehled nebezpečí pro dítě v dopravě	7
Bezpečnost dítěte při dopravě z hlediska psychomotorického vývoje dítěte . . .	8
CHRAŇTE NEJMENŠÍ (0–3 ROKY)	9
V automobilu	10
Na chodníku	13
Na kole	14
Ve vlaku	15
POZOR NA NEBEZPEČÍ (4–6 LET)	17
V automobilu	18
Na chodníku	21
Na kole	23
Ve vlaku	24
PRVNÍ SAMOSTATNÉ KROKY (7–10 LET)	25
V automobilu	26
Na chodníku	27
Na kole	29
Ve vlaku	31
CESTA K SAMOSTATNOSTI (10 A VÍCE LET)	32
V automobilu	33
Na chodníku	34
Na kole	35
Ve vlaku	37
ZÁVĚR	38

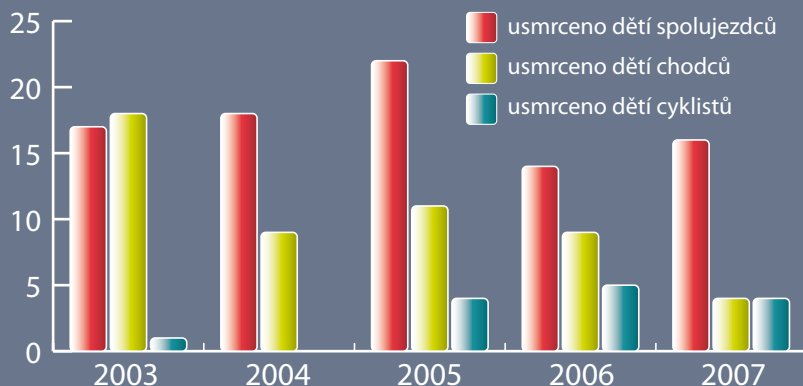
ÚVOD

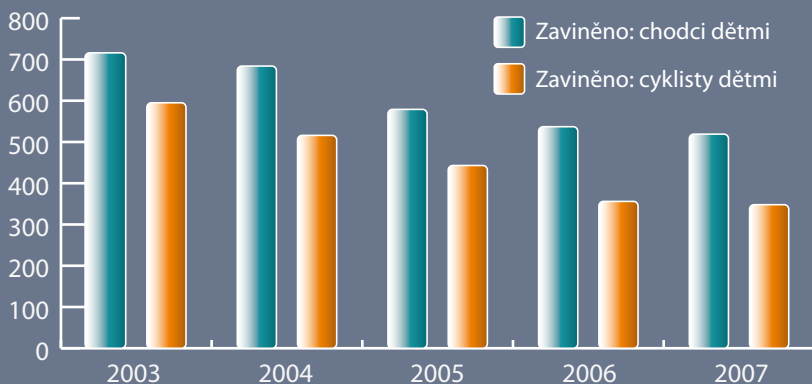
Doprava se stala neoddělitelnou a nutnou součástí života člověka. Je na rodině i na škole, jak dovedou dopravní problematiku dítěti podat, aby získalo potřebné znalosti, dovednosti a návyky k bezpečnému pohybu v dopravě. Tato publikace chce být populární a srozumitelnou formou nápomocna při orientaci rodičů v předávání potřebných informací dětem podle jejich

věku a charakteru účasti na dopravě. Zároveň rovněž ukazuje vývoj dítěte a jeho schopnost postupně aktivně přispívat k zajištění své vlastní bezpečnosti v dopravě. Se zvyšující se hustotou dopravy se musí zákonitě zvyšovat nutnost větší ochrany jednotlivce před jejími negativními vlivy. Výchova k bezpečnému pohybu v dopravě je jejím základním stavebním kamenem.

Každým rokem je v silničním provozu usmrceno na tři desítky dětí, nejvíce jako spolujezdců v automobilu. Přibližně polovina z nich nebyla v době dopravní nehody připoutána.

Statistiky však ukazují i jeden pozitivní vývoj. Za posledních pět let, kdy došlo k důraznějšímu prosazování preventivních opatření u dětí cyklistů, došlo ke snížení zaviněných dopravních nehod z jejich strany o více než 40 %!

Grafy znázorňují úmrtí do 24 h

zdroj: Policie ČR

PŘEHLED NEBEZPEČÍ PRO DÍTĚ V DOPRAVĚ

V AUTĚ

- nepoužití dětských zádržných systémů
- nepřipoutání bezpečnostními pásy

NA KOLE

- nepoužití ochranné cyklistické přilby
- nezajištění viditelnosti
- technicky nezpůsobilé kolo
- neopatrnost, nekázeň

NA CHODNÍKU

- hry v blízkosti pozemní komunikace
- nezajištění viditelnosti
- neopatrnost, nekázeň

NA ŽELEZNICI

- nedostatečný odstup od přijíždějícího vlaku
- vyklánění se z oken
- přecházení přes koleje

BEZPEČNOST DÍTĚTE PŘI DOPRAVĚ Z HLEDISKA JEHO PSYCHOMOTORICKÉHO VÝVOJE

Dodržování pravidel silničního provozu i zásad bezpečnosti rodičů při přepravě dětí má velký význam nejen z hlediska bezpečnosti dítěte, ale také na jeho celkový vývoj.

Pohybový vývoj dítěte ovlivníme při přepravě pouze tím, že mu nabídneme takovou polohu, která nebude zatěžovat jeho páteř. To znamená, že:

- dítě do cca 1 roku věku vozíme v takové autosedačce, která mu nabízí polosed, neboť dítě nejméně do 9. měs. věku by ještě nemělo sedět vzpřímeně;
- posadit dítě je možno teprve po prvním roce věku, kdy má posílené posturální svaly zodpovídající za správné vzpřímení;
- posazujeme je na zadní sedadlo za spolujezdcem jak z pohledu nejbezpečnějšího sedadla, tak i hlediska symetrie střídavého pohledu vpravo ven a vlevo na rodiče – řidiče;
- vždy dbáme na podložení dolních končetin např. kufrem či taškou, aby nohy nevisely a dobře se prokrvovaly, popř. mu na záda předního sedadla pověsíme pomůcky, do kterých by si mohlo kopat nohama a tím vyluzovat nějaké neдрáždivé zvuky pro řidiče;
- popruhy na ramíčkách musí být podloženy obaleným molitanem a nesmí být povolené. Musí přiléhat po celé ploše k tělíčku;
- dlouhé cesty je nutno rozplánovat na přestávky, ve kterých dítěti umožníme narovnat se, protáhnout nebo i vzpřímit v poloze na břišku na pevné podložce, popř. je ponosit či nakrmit a napojit, neboť bezprostředně při jízdě by děti neměly nic jíst ani pít, aby jim nezaskočilo v případě náhlé potřeby prudce zabrzdit a zastavit.

2.

CHRAŇTE NEJMENŠÍ (0–3 ROKY)

Účast dětí v dopravě v nejtětlejším věku spočívá výhradně v tom, že jsou dospělými osobami přepravovány z jednoho místa na druhé a jimi musí být rovněž chráněny. Má-li být zajištěna bezpečnost dítěte ve všech druzích dopravy, přejímá toto zabezpečení výhradně dospělá osoba,

doprovázející dítě. Dospělá osoba a zvláště rodič musí jít i v tomto ohledu příkladem. Nehodě mnohdy zabránit nelze, ale vhodnými opatřeními před započatím jízdy lze její následky výrazně eliminovat.

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TÉTO SKUPINY DĚTÍ V AUTOMOBILU?

Jediným možným způsobem převážení dítěte v autě je použití dětského zádržného systému = autosedačky.

- do devíti měsíců věku sedačka pro kojence;
- při umístění na předním sedadle vždy deaktivovat airbag. Nelze-li deaktivovat, umístit sedačku na zadní sedadlo;
- pořizovat vždy kvalitní a certifikovanou autosedačku, zajišťující správnou polohu a uchycení dítěte;
- přizpůsobit styl a rychlost jízdy.

Informace a vypínač deaktivace airbagu bývají umístěny na boku přístrojové desky na straně spolujezdce.

Správné uchycení dítěte v autosedačce.

- autosedačka pro tento věk musí mít vlastní popruhy;
- pro správné ukotvení autosedačky v automobilu byl vyvinut systém ISOFIX; vždy dodržet návod výrobce;
- při nákupu vybírat autosedačky vždy s dítětem.

Kotvicí systém ISOFIX jednoduchým způsobem ukotvuje autosedačku přímo ke karoserii vozidla.

Nepřípustný způsob přepravy dítěte na klíně dospělé osoby.

Nikdy nepřpravovat dítě na klíně dospělé osoby:

- v případě připoutané matky a nepřipoutaného dítěte dítě nelze udržet;
- v případě připoutané matky a dítěte jedním bezpečnostním pásem dojde k vážnému, většinou smrtelnému, zranění dítěte.

Vzhledem k velikosti postavy dítěte v tomto věku nelze přepravovat dítě bez použití autosedačky.

Nepřípustný způsob přepravy dítěte bez autosedačky.

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TÉTO SKUPINY DĚTÍ NA CHODNÍKU?

Dítě je v tomto věku nejčastěji při chůzi po ulici přepravováno v dětském kočárku.

K základním zásadám bezpečné chůze s kočárkem po pozemní komunikaci patří:

- zajištění viditelnosti kočárku. Tmavé barvy kočárku na pozadí šedých budov a silniční vegetace zanikají. Je vhodné volit světlé a jasné odstíny žlutých a červených barev, zvýrazněné různými reflexními doplňky.

- zajištění správného místa pro přechod vozovky s kočárkem. Volit přehledný úsek, zhodnotit výšku i stav obrubníku a stav vozovky v celé její šířce umožňující rychlé přejití vozovky.
- zhodnocení hustoty provozu a rychlosti projíždějících vozidel. Mnohdy bude nutné dokonce upravit trasu chůze s kočárkem proti zažité a použít mnohem bezpečnější nadchod, podchod nebo řízenou křižovatku.
- zabezpečení dítěte v kočárku proti vypadnutí.

Nebezpečnou chybou při přecházení vozovky s kočárkem je jeho předsunutí do vozovky při rozhlížení se na chodníku.

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TÉTO SKUPINY DĚTÍ NA KOLE?

V začátcích jízdy dětí na různých tříkolkách a jezdítkách je nutné zvážit vhodnost místa pohybu a dohled dospělé osoby.

Při přepravě v dětské sedačce na jízdní kole je nezbytné použít sedačku chránící nohy i záda dítěte s možností připevnění. Dále je nutné zajistit ochranu hlavy cyklopřilbami, viditelnost pestrostí použitých barev a vhodnost místa pohybu.

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TÉTO SKUPINY DĚTÍ VE VLAKU?

Železnice obecně charakterizována jako jeden z nejbezpečnějších druhů pozemní přepravy jako taková sama od sebe bezpečnou přepravu zajistí, pokud se dítě za trpělivé asistence rodičů naučí respektovat množinu základních obecně známých pravidel a nepodceňovat rizika, která mají v případě železniční dopravy často tragické následky.

V případě, že dojde k jakékoli nepředvídané situaci ve vlaku, doporučuje se požádat o pomoc průvodčího vlaku. Průvodčí jsou vybaveni mobilními telefony a v případě potřeby vyrozumějí Policii ČR, pokud tak neučiní nebo nemůže učinit cestující.

Rodiče by se v žádném případě neměli pokoušet přecházet s kočárkem přes koleje.

V současné době lze při samotné přepravě kočárků ve vlaku prakticky rozlišit dva způsoby přepravy.

1. Přeprava kočárků v elektrických a motorových jednotkách. Dveře, kterými lze kočárek nakládat, jsou označeny piktogramem „kočárku“.

Piktogram „Kočárek“ – označení dveří určených pro nástup do vozidla s dětským kočárkem.

2. Použití souprav složených z klasických vozů. Jde především o vlaky dálkové dopravy (rychlík, expres...). Ve většině případů je v soupravě zařazen služební vůz s oddíly vyhrazenými pro cestující s dětmi do deseti let věku. Vozy jsou označeny piktogramem sedící matky s dítětem na klíně.

Piktogram „Pro cestující s dětmi do 10 let“.

Při přepravě ve vlaku v elektrických a motorových jednotkách je vyhrazený prostor pro umístění kočárku.

3.

POZOR NA NEBEZPEČÍ (4–6 LET)

Dítě si začíná uvědomovat svět kolem sebe, začíná rozeznávat předměty, situace, začíná si uvědomovat nebezpečí. Je potřeba ho správně vést, naučit ho opatnosti,

seznámit se základními pravidly (poslouchání dospělých, zastavení před silnicí, rozhlížení se, barvy semaforu atd.).

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TÉTO SKUPINY DĚTÍ V AUTOMOBILU?

Při havarijní situaci je dítě umístěné v dětské autosedačce bezpečně zajištěno.

Dítě je přepravováno v dětské autosedačce čelem ke směru jízdy.

Zásady přepravy dětí v autosedačce:

- použití kompaktní anatomické autosedačky v provedení se-

dáku a opěrky v celku, nejlépe s vlastními bezpečnostními pásy. Pás nesmí být veden pod pažemi nebo přes břicho;

- používání pouze homologovaných autosedaček, ukotvení systémem **ISOFIX** výhodou.

Stojící dítě mezi předními sedačkami nebo klečící na zadních sedačkách zády ke směru jízdy je při intenzivním brzdění nebo havárii vrženo na přední sklo automobilu a ven před něj.

Nepřipoutání dítěte nelze ospravedlnit ani převážením domácího mazlíčka.

Pozor při couvání! Děti v tomto věku mohou být přes zadní okno autotmbobilu nepostřehnutelné.

Pokud stojí auto na silnici, nastupuje a vystupuje se vždy z chodníku nebo krajnice – nemůže dojít ke sražení projíždějícím vozidlem.

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TÉTO SKUPINY DĚTÍ NA CHODNÍKU?

Dítě jako chodec se pohybuje v doprovodu dospělé osoby. Ta mu pravidla chůze v dopravě může nejen vysvětlovat, ale být pro ně i správným příkladem. Přes vozovku je dítě převáděno v přímém kontaktu s dospělou osobou za ruku.

Dítě učíme zejména:

- vybírat vhodné místo pro přecházení s dáváním přednosti přechodů pro chodce, řízených křižovatek, podchodů a nadchodů;
- vždy zastavit na okraji chodníku, řádně se rozhlédnout a navázat oční kontakt s řidičem;
- přecházet kolmo a co nejrychleji na druhou stranu vozovky;
- místem ke hraní je hřiště.

K lepšímu zajištění přehledu nad dítětem při chůzi s kočárkem lze použít přídatnou stupačku.

Vedení dítěte na straně rodiče odvrácené od vozovky zajišťuje bezpečnější pocit dítěte před projíždějícími vozidly a současně kontrolu rodiče před nečekaným vběhnutím dítěte do vozovky.

Při hrách dětí na chodníku může dojít k mnoha nekontrolovaným a nebezpečným situacím.

Takto nikdy!

Nejbezpečnější místo ke hraní dětí je hřiště.

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TÉTO SKUPINY DĚTÍ NA KOLE?

Pro jízdu na kole platí stejně jako pro chůzi na chodníku, že dítě musí být doprovázeno. Vždy je ale na místě zvážit nutnost, zda se pohybovat s tak malým dítětem na silnici a nepoužít raději cyklostezku.

Čemu dítě na kole učít:

- volit správnou jízdní stopu;
- udržovat přímý směr jízdy;
- bezpečně brzdít a zastavovat
- být viditelné;
- používat cyklistickou ochrannou přilbu.

Ano, s přilbou od malička!

K učení dítěte jízdě na kole po pozemní komunikaci může být vhodnou pomůckou spřežení kol. V ČR zatím legislativně nepřipustné.

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TĚTO SKUPINY DĚTÍ VE VLAKU?

Rodiče by při pohybu dítěte v blízkosti kolejí měli omezit jeho volný pohyb, a pokud to situace vyžaduje, např., když se k nástupišti blíží vlak, dítě raději držet. Je nutné dodržovat bezpečnou vzdálenost od kraje (hrany) nástupiště.

Starší vozy nemusí mít nástupní dveře blokovány proti otevření za jízdy, na jejich vnitřní stranu se proto nesmí stoupat.

Při vystupování z vlaku se dodržuje zásada otevírání dveří až po úplném zastavení vlaku.

Piktogram „Neotevírejte, dokud vlak nezastaví“.

Při čekání na vlak by rodiče měli dítě držet a omezit jeho volný pohyb.

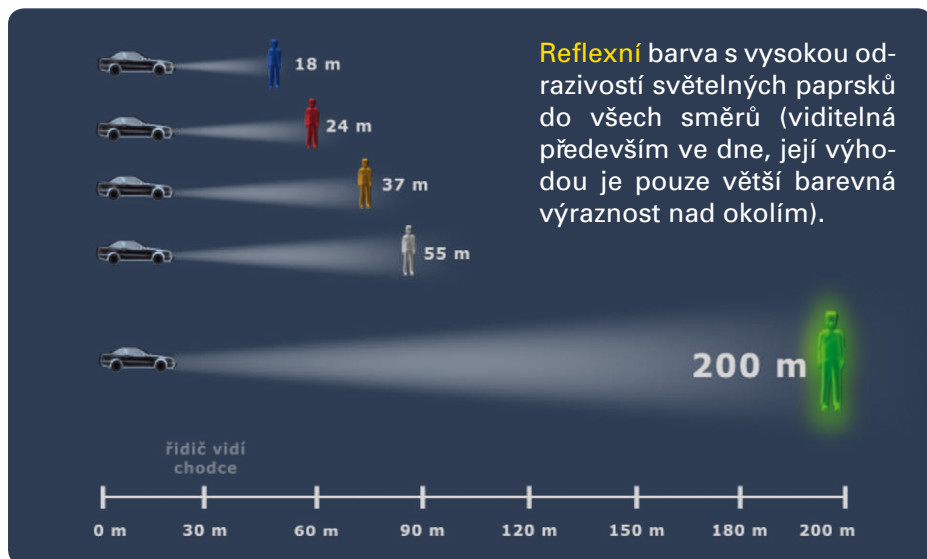
Děti do 6 let věku mohou být přepravovány pouze s osobou starší 10 let.

4.

PRVNÍ SAMOSTATNÉ KROKY (7–10 LET)

Začátek povinné školní docházky je první zásadní změnou v životě dítěte. Jednou z těch prvních povinností je samostatný pohyb v dopravě. Nejdříve nacvičenou

cestou z domova do školy a zpět, postupně do různých zájmových kroužků, na sportoviště, za kamarády nebo na nákupy do centra města.

Reflexní barva s vysokou odrazivostí světelných paprsků do všech směrů (viditelná především ve dne, její výhodou je pouze větší barevná výraznost nad okolím).

Retroreflexní doplňky odrážejí světlo ke svému zdroji. Při osvětlení světloautomobilu se světlo vrací zpět k řidiči, a to až do vzdálenosti 200 m.

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TÉTO SKUPINY DĚTÍ V AUTOMOBILU?

Při používání autosedaček od raného věku dítěte lze předpokládat, že dítě tato bezpečnostní opatření přijímá jako samozřejmost.

Stále platí:

- používat autosedačku i na krátké vzdálenosti;
- volit typ autosedačky s pevnými zády.

Při použití autosedačky s upoutáním dítěte bezpečnostními pásy automobilu dodržet pravidlo, aby bezpečnostní pás nešel v blízkosti krku ani přes ramenní kloub a ve spodní části obepínal pánev.

Nejbezpečnější umístění autosedačky je na zadním sedadle za spolujezdcem.

Nezajištěné předměty v zavazadlovém prostoru automobilu mohou dítě při nárazu vážně ohrožit.

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TÉTO SKUPINY DĚTÍ NA CHODNÍKU?

Jako chodec se dítě účastní dopravy stále častěji, ale vzhledem k výšce své postavy je jejím nejohroženějším účastníkem. Stále se však teprve učí odhadovat rychlost přibližujících se aut a orientovat se v provozu.

Jednotlivá pravidla bezpečné chůze na chodníku, krajnici nebo při přecházení vozovky musí být s dětmi probírána trpělivě a při chůzi na konkrétní cestě, nejlépe do školy a ze školy.

Co dětem vysvětlujeme:

- chůzi po pravé straně chodníku, nikoli po obrubníku;
- nepřekážet protijedoucím;
- chodník není na hraní;
- zábradlí zabraňuje vstoupení do vozovky, není to prolézačka;
- řádné rozhlédnutí před vstoupením do vozovky;
- jaká nebezpečí hrozí při zbrklém jednání.

Pestré oblečení může dítě v hustém provozu ochránit.

Před přecházením vozovky je lépe počkat, až vozidla před přechodem zastaví.

V blízkosti přechodu je jeho použití povinné!

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TÉTO SKUPINY DĚTÍ NA KOLE?

Blíží se desátý rok věku dítěte, a tedy okamžik, kdy dítě může podle zákona samostatně vyjet na silnici. Tak, jako je dítě připravováno na svoje první cesty do školy bez doprovodu, musí být připravováno i na samostatnou jízdu na kole po silnici.

Čemu navíc učit děti při jízdě na kole:

- pravidlům silničního provozu;
- řešení dopravních situací;
- zkontrolovat správnou výbavu jízdního kola.

Dítě mladší 10 let ještě nesmí samostatně na silnici a jízda bez přilby je nebezpečným hazardem.

Příprava na samostatnou jízdu musí být pod dohledem osoby starší patnácti let.

Nejvhodnější příprava dětí k samostatné jízdě po pozemních komunikacích je pod dohledem kvalifikovaných lektorů na dětském dopravním hřišti.

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TÉTO SKUPINY DĚTÍ VE VLAKU?

Každé zvědavé dítě touží ve vlaku otevřít okno a vyklánět se ven. Nová klimatizovaná vozidla již mají nainstalována okna bez možnosti otevírání nebo pouze se zmenšeným větracím okénkem.

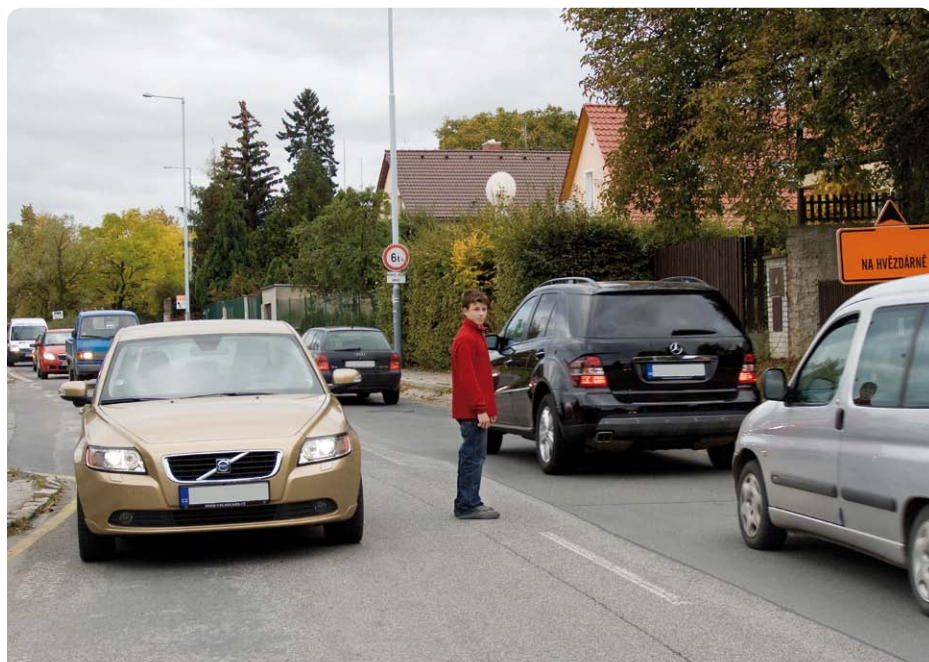

Piktogram „Zákaz nahýbání z oken“.

Po desátém roce věku dítěte dochází k rychlému rozvoji jeho samostatnosti téměř ve všech oblastech jeho činností, pohyb v dopravě nevyjímaje. Děti začínají získávat jistou nezávislost, mohou jezdit samy na kole po silnici bez doprovodu, mají více volnosti a volný čas tráví s kamarády. Pohybují se tedy běžně v dopravě a převážnou míru své bezpečnosti si za-

jišťují samy. Měly by si být dostatečně vědomy rizik, umět se za sebe správně rozhodovat a nenechat se strhnout k nezodpovědnému, riskantnímu jednání. Mnohdy právě předvádění se před partou, napodobování počítačových akčních her a zbrklkost vedou ke vzniku tragických dopravních nehod.

Se zvyšující se schopností dětí pohybovat se v dopravě dochází často k hazardním situacím.

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TĚTO SKUPINY DĚTÍ V AUTOMOBILU?

Rychlý růst postavy dítěte se promítne především do používání samostatného podsedáku místo autosedačky. Ten zvýší posez dítěte do polohy, ve které bude bezpečnostní pás správně obepínat tělo dítěte. Přibližně po dvanáctém roce věku dítěte, jakmile jeho postava doroste výšky 150 cm a váhy 36 kg, není autosedačka povinná. Dítě může sedět bezprostředně na sedadle, vždy však správně připoutané.

Bezpečná přeprava dítěte na podsedáku dítěti umožňuje správné a bezpečné připoutání pásem.

Pozor! Děti by se chtěly vyrovnat dospělým, např. nepřipustným řízením vozidla.

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TĚTO SKUPINY DĚTÍ NA CHODNÍKU?

Nebezpečným fenoménem je chůze s nasazenými sluchátky přehrávačů na uších, čímž se výrazně snižuje vnímání okolního dění. Sluch je pro správné reagování na dopravní situace nepostradatelný.

Jezdec na kolečkových bruslích je rovněž chodec. Pro jeho pohyb platí dodržování pravidel provozu na pozemních komunikacích stejně jako používání ochranných prostředků.

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TÉTO SKUPINY DĚTÍ NA KOLE?

Od deseti let věku smějí děti samostatně jezdit na kole v silničním provozu. Toto právo s sebou nese především schopnost přijmout odpovědnost spočívající v zajištění svého bezpečného pohybu v dopravě.

Podmínky, které musí splňovat:

- správný technický stav jízdního kola;
- potřebná znalost dopravních předpisů;
- používání ochranné přilby;
- dostatečnou viditelnost;
- ovládání jízdního kola.

Povinná výbava jízdního kola (vyhláška č. 341/2002 Sb.)

- přední bílá odrazka;
- zadní červená odrazka;
- oranžové odrazky na obou stranách pedálu;
- oranžové odrazky v paprscích kol;
- dvě na sobě nezávislé brzdy.

Pozor na správné vybavení jízdního kola! Jízda s nasazenými sluchátky na uších je nepřípustná.

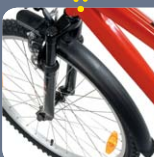
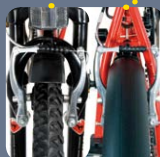

Při jízdě ve skupině jedou cyklisté za sebou, co nejbližše k pravému okraji vozovky. Dodržování bezpečné vzdálenosti mezi cyklisty.

SPRÁVNĚ VYBAVENÉ KOLO

Technický stav a výbava kola mají velký vliv na bezpečnou jízdu s ním v dopravě. Zvláště to platí pro kritické situace. Není-li

cyklista za snížené viditelnosti včas vidět nebo nejsou-li brzdy kola dostatečně funkční, odpovídá tomu pravděpodobnost vzniku dopravní nehody a závažnosti jejich následků.

● Povinné vybavení

▲ Vybavení pro jízdu za snížené viditelnosti

★ Doporučené vybavení

JAKÁ VOLIT OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI TÉTO SKUPINY DĚTÍ VE VLAKU?

Dodržujte bezpečnou vzdálenost (min. 50 cm) od okraje nástupiště zejména v okamžiku příjezdu vlaku.

Jsou-li na nádraží odstavené vagony, v žádném případě na ně nevstupujte, ani je nepřelézajte. Hrozí pád nebo úraz elektrickým proudem.

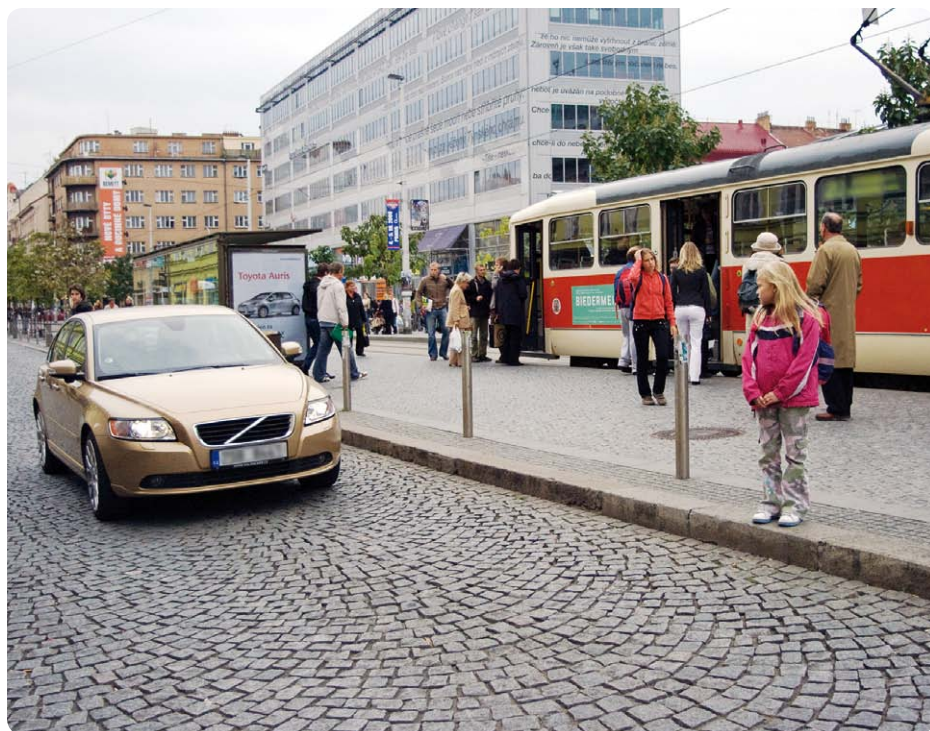
Platí zásada, že z okna vlaku se odpady nesmějí vyhazovat.

Piktogram „Zákaz vyhazování odpadků z oken“.

Silné elektrické výboje mohou působit i na vzdálenost několika desítek centimetrů, aniž musí dojít k přímému dotyku trolejí.

6.

ZÁVĚR

Dítě se učí chodit chozením, psát psaním, číst čtením... Správnému pohybu v prostředí dopravy se naučí jedině svou účastí v dopravě. Jak z publikace konečně vyplývá, je jejím účastníkem od narození. Základní roli vychovatele a osobního příkladu

hrají především rodiče. Teprve v pozdější době do ní vstupuje škola. Na úrovni dopravní výchovy ve školním a v předškolním věku bude záviset pozdější chování všech účastníků silničního provozu.

INFORMACE O PROJEKTU

Vážení rodiče,
připravili jsme pro Vás přehlednou příručku, která Vám usnadní orientaci ve Vašem společném pohybu s dítětem v dopravě. Současně Vám srozumitelně nabízí konkrétní bezpečné postupy jednání v zá-

kladních situacích, kdy je dítě součástí dopravy. Ty jsou ukázány na ilustračních fotografiích, heslovitě doplněných co nejvýstižnějším textem. Přesto jde pouze o stručnou metodickou příručku, která nemůže obsáhnout veškerou problematiku.

BEZPEČÍ DÍTĚTE V DOPRAVĚ

POMOCNÍK A RÁDCE RODIČŮM

Další informace na www.ibesip.cz

www.ibesip.cz